

Presentació

Amb la perspectiva que dóna el temps podem constatar, amb satisfacció, que *Recerca* ha esdevingut la plataforma de difusió de bona part dels treballs d'investigació dins el camp de les humanitats a les Terres de l'Ebre. A més, des del Consell de Redacció ens hem anat proposant la tasca de promoure i *dirigir* –en el bon sentit de la paraula– l'estudi de certs àmbits i episodis de la nostra història que per una o altra raó han estat negligits, poc aprofundits, encadenats a tòpics estancats o que, simplement, necessitaven una revisió. Fruit d'aquest neguit ha estat el sorgiment del dossier amb què des de fa ja 10 números centrem bona part del contingut de la revista. Donem fe que no és una feina fàcil aplegar una sèrie d'especialistes per a tractar d'un tema en concret: l'encara migrat volum d'estudiosos locals i el caràcter esporàdic de les recerques foranes compliquen, certament, la tasca.

En el present número hem decidit abordar un episodi força transcendental dins la història de la literatura: la renaixença –en minúscula– del català com a llengua literària culta entre els escriptors locals a cavall dels segles xix i xx. Pensem que, tot i el clàssic estudi de Francesc Mestre, o les aportacions més modernes d'Albert Aragonès al respecte, el tema té un trajecte més llarg i amb moltes més diversificacions que el transcorregut fins al moment. Emigdi Subirats, un dels pocs estudiosos que afronta el fet literari a l'Ebre d'una manera global, ens aporta una visió de conjunt, indefugible, sobre els autors i les obres més rellevants del moment, tot marcant el corpus a estudiar. Miquel Estrampes ens presenta, amb ciència i estil ben aparellats, la polèmica suscitada entre mossèn Alcover i Pompeu Fabra a l'entorn de la normativització del català i, passant del fet general al particular, el procés d'adaptació d'alguns dels escriptors locals al *nou català*. Per últim, Albert Aragonés i Joan Vidal se centren, tant des del vessant literari com musical, en la figura de Joan Moreira, popular per *Del folklore tortosí* (1934) i molt desconegut encara en el seu paper de promotor musical i d'escriptor costumista. Els autors revelen tota una sèrie d'obres inèdites, moltes d'elles conservades encara, que anuncien una bona veta d'investigació, més enllà d'aquest article introductori.

No és difícil concloure que el tema, lluny de ser exhaurit, queda tan sols encetat. Esperem haver contribuït al fet que el tremp de nous investigadors incideixi en aquesta línia de treball i ordeni el mapa de la literatura d'aquest període a l'Ebre.